

ŽIVOT BEZ PAMETNOG TELEFONA ¹

Petar Lukačić, viši knjižničar

Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica

petar@knjiznica-koprivnica.hr

KAKO bi u današnje vrijeme izgledao život bez pametnog telefona? Svakako bi bio kvalitetniji i sadržajniji u duhovnom smislu te bez manje stresa o kojem pričamo *svakog dana*, no to je samo moje osobno mišljenje. Naša pozornost bila bi usmjerena ka svakodnevnim obavezama, stvaranju kvalitetnijih međuljudskih odnosa ili *dokolici* koja nam je svima potrebna – no u današnje vrijeme rijetkim to polazi za rukom jer pametni telefon postao je naša svakodnevница i potreba. Kad o tome razmišljam s profesionalne strane, pametni telefon omogućuje mi bržu te ponekad efikasniju upotrebu mog radnog vremena, a često sam i zadovoljniji kad mogu putem pametnog telefona odraditi neku radnju vezanu uz društvene mreže, dogovore s piscima, popratiti interni kalendar događanja ili nešto slično. Na svom pametnom telefonu čitam knjige, plaćam račune, vodim svoj život na društvenim mrežama, pokrivam preko 5

aktivnih e-mailova i komuniciram na velik broj načina. Koristim ga za fotografiranje, a fotografije ispadaju puno bolje nego što je to bilo prije samo pet godina s amaterskim digitalnim fotoaparatom koji sam imao. Na putovanja ne nosim karte nego ih skidam na pametni telefon, a često tijekom putovanja putem njega tražim restoran u okolini. Mogao bih tako nabrajati unedogled... Pametni telefon postao je sastavni dio mog života – kako privatnog, tako i profesionalnog. Jesam li zbog toga sretan? Većinu vremena jesam, a povremeno nisam – kao ni sa svojim automobilom starim dvanaest godina kad idem k majstoru, ali ipak mi je potreban.

Prisjećajući se 2009. g. kada smo započinjali svoju prisutnost na društvenim mrežama u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica, svima nam je na pameti bila jednostavna i pamtljiva parola – knjižnice

¹ Stavovi izneseni u ovom članku stavovi su Petra Lukačića, a ne stav Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica u kojoj autor radi.

trebaju **biti tamo gdje su i korisnici** - a korisnici knjižnice 21. stoljeća su češći korisnici društvenih mreža i pametnih telefona nego usluga knjižnica - to je naša stvarnost i realnost. Na korisnike moramo gledati kao na najvažniji resurs koji knjižnica ima i oko njega se najviše truditi, ali naš današnji korisnik ne koristi samo usluge fizičke knjižnice, već i naše elektroničke usluge (internetska stranica, digitalne baze, aplikacije). Kako mjeriti uspješnost naših usluga? Kad pričamo o posudbi knjiga, to je vrlo lako – naš knjižnični program daje nam te brojke, a u ovom slučaju vrlo je važno da pratimo korištenje i pristup našim elektroničkim uslugama putem Google Analyticsa ili nekog drugog sličnog servisa.

U svojim dugoročnim planovima i projektima knjižničari trebaju kao važan statistički podatak dobro promatrati korištenje tih usluga. Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica već dulji niz godina koristi Google Analytics za praćenje ponašanja korisnika na svojoj internetskoj stranici te je uočen podatak da preko 40% korisnika stranici pristupa putem Android ili iOS platforme. Iz tog razloga zaključili smo da svoje prisustvo u elektroničkom svijetu trebamo osnažiti na dva načina – izradom **responzivne internetske stranice** i aplikacijom za pametne telefone. U tom dugoročnom planiranju, aplikacija za pametne telefone je postala privremeno važnija od internetske stranice te je tako nastala **mKnjižnica aplikacija**.

U planiranju izrade aplikacije vodili smo se **inozemnim iskustvima**, a korisnicima u prvoj verziji ponudili osnovne mogućnosti, poput pretraživanja e - kataloga, uvida u događanja

u knjižnici, digitalne iskaznice, produženja i rezervacije te slične jednostavne, ali korisnicima važne funkcionalnosti o kojima više možete pročitati u **Svesku**. Izradom takve aplikacije približili smo se jedan korak bliže korisnicima 21. stoljeća i unaprijedili svoje usluge, čime su naši korisnici zadovoljni, a aplikaciju s današnjim danom koristi preko 600 korisnika koprivničke knjižnice. Osim korisnika koprivničke knjižnice, u ovom trenutku, još 11 narodnih knjižnica u Hrvatskoj (2) koristi mKnjižnica aplikaciju za svoje korisnike. Time je koprivnička knjižnica ušla u poduzetničke vode te prodaje licencu za korištenje mKnjižnica aplikacije prilagođene svakoj knjižnici. Jedan od osnovnih razloga za usmjeravanje knjižnice u poduzetničke vode jest omogućiti knjižnicama u Hrvatskoj jednostavno i funkcionalno rješenje koje je neovisno o bilo kojem knjižničnom sustavu u kojem hrvatske knjižnice rade. U roku od 10 radnih dana svaka knjižnica u Hrvatskoj može imati takvu aplikaciju za svoje korisnike.

Osim izrade aplikacije, koprivnička knjižnica dulje vrijeme radi i na pripremi responzivne internetske stranice koja bi korisnicima nudila i sve mogućnosti koje nudi i aplikacija, ali prilagođene svijetu raznih mobilnih uređaja kojima smo okruženi. Realno gledano, to je trebao biti prioritet u usporedbi s izradom mobilne aplikacije, no kako je aplikacija nastala od **sredstava dobivenih od EIFL nagrade**, sredstva su trebala biti usmjereni na stvaranje nove usluge na dobrobit naših korisnika. Nakon uspješno provedene izrade mobilne aplikacije koprivnički knjižničari okreću se prema responzivnom internetskom

² Biograd na Moru, Bjelovar, Buje, Buzet, Pakrac, Pazin, Rovinj, Umag, Vinkovci, Virje, Virovitica

sadržaju, ugledajući se u najbolje svjetske primjere dobre prakse, ali ne zanemarujući specifičnosti hrvatskog okruženja.

Prilikom planiranja i jedne i druge priče potrebno je imati na umu da financije igraju najvažniju ulogu – izrada internetske stranice jeftinija je od mobilne aplikacije, osim u slučaju ako se preuzima gotovo rješenje aplikacije. [Viktor Korol u svojem članku](#) vrlo jednostavno i jasno objašnjava koje su prednosti i nedostaci i jednog i drugog te je odluka na vodstvu svake knjižnice da odluči kojim će smjerom krenuti. Kojim god smjerom krenuli, imajte na umu korisnika i pratite razne izbore za [najbolje internetske stranice](#) te će vam ideje doći same, ali promatrajte što rade i hrvatske knjižnice – posljednjih nekoliko godina hrvatskog knjižničarstva potrebno je istaknuti primjer [riječke knjižnice](#) koja prednjači u stvaranju kvalitetnog elektroničkog sadržaja za svoje korisnike i jedan je od svijetlih hrvatskih primjera u koje se treba ugledati. Uz riječku knjižnicu potrebno je istaknuti i primjer [Knjižnice grada Preloga](#) koja se stvaranjem raznih digitalnih sadržaja profilira i na svjetskoj, a ne samo na hrvatskoj knjižničnoj sceni. Dok riječka knjižnica svoje digitalne sadržaje grupira oko svoje [Magazin](#) ili [Brickzine](#) priče u sklopu [europске prijestolnice kulture Rijeka 2020](#), u kojoj aktivno sudjeluje, s druge strane, knjižnica u Prelogu svoju priču realizira entuzijazmom i elanom ravnateljice koristeći besplatne online servise na vrlo kreativan način – od samostalnog kreiranja [internetske stranice knjižnice](#), [MuMa](#) multimedijiske informatičke i informacijske pismenosti, online aktivnosti za djecu ili [online izložbi](#).

Ova dva primjera navodim iz razloga da usporedim manju i veću narodnu knjižnicu koje koriste višestrane online resurse. I jedna i druga knjižnica nesebično dijele svoje znanje i tu su na pomoć svakoj knjižnici u Hrvatskoj te nam je takvih priča potrebno sve više.

Informacije danas kolaju puno brže nego prije prisutnosti interneta te ako danas u realnom vremenu možemo pratiti američke izbore, smatram da i u realnom vremenu trebamo odgovarati na potrebe naših korisnika. Godina 2013. proglašena je [godinom responsivnog web dizajna](#), a Google je u svojoj tražilici na viši rang počeo stavljati stranice dizajnirane na taj način. Broj skidanja mobilnih aplikacija u svijetu broji se u [bilijunima](#). Razmišljaju li i knjižnice o ovim svjetskim trendovima ili kasne u reakciji na njih? Slobodno sami odgovorite na to pitanje.